

STUDENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESI

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA
20 SANT.

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Basteja bulv. № 11, dzīv. 15. (Ieeja no Valdemāra ielas). Tālr. 32636. Runas stundas:
svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste № 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 3.—
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par
petitīrdienu + 5% sludināj. nodoklis.

№ 149.

Ceturtdien, 21. martā 1929.

VII. ak. g.

Kultūras birojs.

Jau vairāk gadus pie st. pd. pastāv šis birojs, bet tālāk par savu vārdu viņš nav ticis.

Nav pat tās visniecīgākās darbības, kurā viņš būtu parādījis savu seju, jeb vismaz gribu tur darboties.

Rodas jautājums, kāpēc tas tā. Kāpēc taisni kultūras birojs, kurā nosaukums vien jau ir tik daudzpuslošs, ir bijis no visām studentu padomes komisijām visneaktīvākais.

Un atbildes varbūt tikai divas: vai nu studentiem nav nekādas patikas kultūralam darbam, tadā gadījumā viņš būtu lieks, jeb arī kultūras birojs ir pārpratis jeb labāk sakot nav sapratis savus uzdevumus.

Pirmais iebildums atkrīt, ja apskatām to lielo studentu skaitu, kas nododas kultūralam darbam ārpus universitātes esošās organizācijās.

Tas skaidri pierāda, ka studentos ir tomēr griba, bez tiešā universitātes darba, nodoties arī plašākam kultūralam darbam, un ja kultūras birojs nav pratis izmantot šo gribu, tad tā viņa vaina.

Cik redzams no kultūras biroja protokolēm, tad kultūras birojs ir domājis savu darbību galvenām kārtām virzīt uz laukiem, tādējādi aizmirzdam, ka viņš ir studentu padomes kultūras birojs.

Negribu noliegt, ka darbībai uz laukiem nebūtu nozīmes, bet vai pašu studentu vidū nav saskatāms daudz plašāks darba lauks.

Pie universitātes pastāv pāri par simts dažādu studentu organizāciju un katrai no tām ir arī kādi kultūrali mērķi, un vai šo mērķu saskaņošana un veidošana arī nebūtu kultūras biroja galvenais uzdevums.

Nav nekāds noslēpums, ka daudzu organizāciju attiecības ir ļoti saspīlētas, varētu teikt pat naidīgas, bet šāda parādība nav nekādas attaisnojams. Katra organizācija grib audzināt savus locekļus, bet ja vienas organizācijas audzināšanas paņēmieni izsauc citas naida un dusmu izverumus, tad audzināšanas darbs tiek atbīdīts pie malas un viņa vietā stājas neko nedodoša polemika. Kultūras birojam tad nu būtu jārod ceļš uz kopējo saprašanās vismaz idejiskā darbā. Jāmeģina nolīdzināt asumi, kādi pastāv starp atsevišķām organizācijām, un jārada tādi apstākļi, ka katra organizācija varētu brīvi un netraucēti rīkoties pie savu mērķu realizēšanas.

Ja šis uzdevums nav no vieglajiem, tad nesasniedzams arī viņš nav.

Pirmais un galvenais, kā jau teicu, būtu kopējā saprašanās.

Griba uz to ir vērojama, tad nu būtu tikai jārada apstākļi, lai šī griba tiktu realizēta.

Kā galvenais apstākļi būtu jāmin kopējās garantijas un savstarpējā zolīdaritātes sajūta.

Tad saziņā ar organizācijām, būtu jārod ceļš un veids, kā izpausties šai studentu kultūralai darbībai.

Ierosinājumiem būtu jānāk tieši no atsevišķām organizācijām un kultūras biroja uzdevums būtu sinetzēt šos ierosinājumus, un gādāt par viņu realizēšanu.

Kā viens no kultūras biroja mērķiem būtu, vispārējo studentu tradīciju izveidošana.

Ja tautu kultūru nosaka pēc viņu tradīcijām, tad tas pats būtu jāsaaka ar par studentu kultūru.

Šis darbs nebūtu nemaz tik grūts, jo katrai organizācijai jau ir zināmas tradīcijas, viņas sintezējot, varētu izveidot arī ko vispārēju. Lai paceltu studentu, kā nākošo valsts darbinieku etikas līmeni, būtu jārupējas par darba etikas lekciju ciklu ieviešanu pie katras fakultātes resp. nodaļas.

Vācijas zinātnieku lekciju cikli.

Dresdenes Techniskās augstskolas prof. Dr. Ing. V. Gölers nolasīs universitātē laikā no š. g. 20.—23. martam lekciju ciklu par tēmu „Jaunlaiku dzelzsbetona un tērauda ražošanas un būvēšanas veidi”.

Prof. Gölers ir Dresdenes būvmateriālu izmēģināšanas laboratorijas direktors, Prūsijas būvakademijas un American Society of Civil Engineers loceklis un viens no ievērojamākiem speciālistiem dzelzs un dzelzsbetona būvniecībā.

Prof. Dr. Ing. V. Gölera nolasāmo lekciju saraksts.

20. martā plkst. 12 aud. 5: „Die Sicherheit der Eisenbauten bei statischer und dynamischer Belastung”.

20. martā plkst. 17 aud. 5: „Wesen, Bedeutung und Anwendung der hochwertigen Baustähle”.

Lekciju uzdevums būtu noskaidrot nākošo juristu, ārstu, inženieru u. t. t. patiesos darba apstākļus kad arī attiecīgos speciālitātes etikas principus.

Kā lektori būtu jāauzicina mācības spēki un arī nevainojamākie sabiedriskie darbinieki ārpus universitātes.

Tās būtu tikai dažas kaut arī nepieciešamākās iespējambas.

Viņas tomēr pastrīpo, ka kultūras biroja darba lauks ir bezgala plašs un meklējams tieši starp pašiem studentiem, un tikai tad, kad mēs būtu noskaidrojuši paši sevi, tad varētu vērst savu darbību uz āru resp. laukiem.

Iekams tas tā nav, iekams nav rasta gribas kopējam darbam, spraut par savu galveno mērķi darbību uz laukiem, nozīmētu palikt līdzšinējā stāvoklī.

Dabīgi, ka nostādot studentus otrā vietā, kultūras birojs pēdējos simpatijas nemantos, bet bez pēdējo atbalsta viņš nav darba spējīgs.

Tad beidzot es vēl gribētu aizrādīt, ka būdami neskaidrībā paši ar sevi, mēs arī laukiem nespēsīm nekā dot.

Ar to vien, ka kultūras birojs cer sarīkot speciālu lektoru kursu, būs maz kas līdzēts, jo trūks pārliecības un darāmā darba vērtības apziņas. Bet ja nu tiešām ir indivīdi, kuŗi jūt sevi spēku un gribu strādāt šo darbu uz laukiem, tad kultūras birojam gan būtu jārupējas par to, lai tādi tiktu saistīti pie tām daudzajām organizācijām, kuŗas par savu galveno mērķi ir stādījušas šo lauku kultūras limeņa pacelšanu. Dibināt jaunu šāda tipa organizāciju nav nekādas vajadzības.

Pirmkārt, kultūralā darbā, konkurence nekad nav vēlama, bet ja arī tāda pastāv, tad no jauna klāt nākošai jāsniedz kaut kas labāks par jau pastāvošo.

Ja nu ņemam vērā, ka pastāvošām, līdzīga tipa organizācijām, aiz muguras ir jau daudzu gadu prakse un piedziņojumi, kā arī to, ka lektori arī šīs organizācijās ir tie paši studenti, tad laikam gan arī kultūras biroja sagatavotie lektori nespēs nekā vairāk dot, varbūt pat vienā otrā vietā vēl mazāk.

Ar šo es vēl reiz gribu pastrīpot, ka studentu kultūras biroja darba lauks ir jārada tieši starp pašiem studentiem un šint virzienā tad arī organizācijām būtu jāizstrādā zināms plāns un jāpaziņo savs uzskats anketā, kuŗu kultūras birojs izsūtīs visām organizācijām ar attiecīgiem jautājumiem par viņu līdzdarbību kultūras biroja.

Rūdolfs Prūsīs,
kultūras biroja loceklis.

Korporāciju reformas.

(Iesūtīts)

Reformas! Jā, kad gan mums reformatori un reformas nav bijuši. Ir politiskā, ir sabiedriskā, ir saimnieciskā dzīvē. Visbiežāk šie reformatori

21. martā plkst. 12 aud. 5: „Neuere Versuchsergebnisse über Nietung und Schweissung im Eisenbau”.

22. martā plkst. 12 aud. 5: „Ueber Festigkeiten, Sicherheiten und Bruchhypothesen des Betons und Eisenbetons”.

22. martā plkst. 17 aud. 5: „Eisenbetonplatten und Schalen”.

23. martā plkst. 17 aud. 5: „Die Ausbildung und Bedeutung des hochwertigen Zementes”.

Prof. Dr. Ing. Petersenn no Dancigas nolasīs sekošas lekcijas:

19. martā plkst. 19 v. klaus. 5: „Verkehrsfragen bei Stadterweiterungen”.

20. martā plkst. 19 v. kl. 5: „Hoch- und Untergrundbahnen”.

21. martā plkst. 19 v. kl. 5: „Finanzierung grossstädtischer Verkehrsunternehmungen”.

strādājuši gan savas personīgās reklamas dēļ, un par skaistiem vārdiem arī tālāk nav tikuši.

Pēdējā laikā, viens pēc otra parādījušies atklātībā divu mūsu cien. doc. kgu (korporāciju filistru) atzinumi par nepieciešamām reformām korporāciju dzīvē. Neticu, ka viņi pie šī jautājuma būtu ķērušies reklamas dēļ vai tamlīdzīgi. Taisni otrādi! Pienākums, sirdsapziņa, pēc manām domām, viņus spieduši to darīt. Kā šo organizāciju locekļiem arī daļa atbildības krīt uz viņiem, par tiem ļaunumiem, ko nesušas korporācijas sabiedriskā un personīgā dzīvē. Par tiem ļaunumiem un nebūšanām, ko doc. kgi jo siki pastāsta savos referātos.

Necilāsim to vairs te, sen nav tie sveši. Tikai jājautā: vai jau agrāk visi minētie ļaunumi nebija redzami un cien. doc. kgi varēja mierīgi noskatīties, kā „audzina” un skolo nākamos Latvijas pilsoņus? Vai sirdsapziņa ļāva Jums klusēt? Vai tad mūsu korporācijas tikai pēdējos gados būtu taisījušas šo „ievērojamo progresu”? Ticēsim pagaidām, ka „lielie izdevumi tomēr nav pa spēkam daudzām ģimenēm un tās spiestas dzīvot vientuļi, atraujoties arī no korporāciju izrikojumiem.” Tāpēc, varbūt, viņi reizēm stāvējuši par tāju korporāciju dzīvi, lai redzētu visu, kas tur notiek.

Un tomēr, viņi uzdrošinājušies pacelt savu balsi pret tām. — Labāk vēlū, kā nekad!

Nav taču nekāds noslēpums, kā tā pilsoniskā sabiedrības daļa, kas nepiederēja pie šīm organizācijām, kam nebija mīļa „senā buršu greznība”, jau vairākkārt nodevusi savu negatīvo spriedumu, izteikusi savu sašutumu par viņām. Vai mazums protestu ir izskanējuši presē, disputos, personīgās pārrunās? Katrs zinās, ka visam tam nav bijuši tikai politiski motīvi. — Cik nav to korporāciju filistru, kas lieguši iestāties saviem dēliem korporācijās, jau sen atzinuši savus „jaunības grēkus” un ieteikuši to arī citiem nedarīt? (Ar noteiktiem memorandumiem gan nav nākuši). Kas gan ir studentu jaunā veida agrāk un pēdējā laikā dibinātās organizācijas, ja ne protests pret visu negatīvo korporāciju dzīvē?!

Ir tikai apsveicami, ja pašiem ir drosmes atzīt savas kļūdas un trūkumus un doma, kā tos labot. Bet — vārdi vien mūs neapmierina. Jērikas mūri ar bazuņem vien negāžas!

Labprāt gribētos ticēt viņu labajiem nodomiem, bet nespēju, pirms tie nav realizēti. Dzīve jau ir pierādījusi ko citu. Domāju neesmu vienīgais.

Kāda būs viņu projektu realizācija? Un mēs jau dzirdam. Ierosināta viena

doc. kga izslēgšana no korporācijas par pārāk asu kritiku (!) Nē! Pareizāki — par lielo atklātību, patiesības pateikšanu. Pārāk stīki un patiesi viņš notēlojis viņu patieso seju. (Ir cilvēki, kas ienīst to visvairāk, kas par viņiem patiesību saka). Varbūt, viņš saņēms vēl vārdu — renegāts, un tā būs viņa labās un patiesās domas realizācija. Lūk, kādā veidā!

Arī nesenā pagātne mūs māca, ka dzimtbūšanu neatceļa vis paši muižnieki. Ne tie, kas viņas „labumus” baudīja. Vai varētu iedomāties šīs patiesības apgrīšanās? Pierādi! Nav ko iebilst visumā pret doc. kgu slēdzieniem un tikai patiesu līdzjūtību varu just pret tiem kommittiņiem, kam jāizcieš divkārtīgas jaunķereivja gaitas: korporācijā un kaŗa klausībā. Katram savs slogs! K. Ziverts.

Studentu padome.

Studentu Padomes plenārsēde.

Studentu padomes plenārsēde notiks ceturtdien, š. g. 21. martā plkst. 17. — studentu virtuves telpās.

Dienas kārtība:

1. Protokola nolasīšana un pieņemšana.
2. Prezidija ziņojumi.
3. Studentu Padomes budžets 1929. g., III lasījums.
4. Dažādi jautājumi.

Propagandas literatūra par Lietuvu.

Studentu Padomes ārlietu birojs saņēmis ļoti plašu literatūru par Lietuvu, kas sniedz izsmērto pārskatu par Lietuvas saimnieciskiem apstākļiem, kā arī par vēsturi, gleznošanu, mūziku u. c. nozārēm.

Vasaras atpūtas kolonija studentiem.

Lai garīgajām spējām blakus attīstītos arī organisma vispārēja uzbūve, lai studējošiem pēc pabeigtām lekcijām un drudzainā pārbaudījumu nemiera būtu iespējams vasaras brīvlaikā izgaistināt pārpūlējumu, ziemas nogurumu, sakrāt jaunus spēkus, jaunu dzīves un darba prieku L. O. Studentu padomes vasaras kolonijas komisija uzsākusi plašu darbību studentu vasaras kopdzīves noorganizēšanā. Minētā nolūka, lai uzzinātu dalībnieku skaitu, kuŗi vēlētos š. g. vasaras brīvlaikā (no jūnija līdz septembra vidum) ņemt dalību vasaras kolonijas kopdzīvē Rīgas Jūrmaļā, tiek izdarīta pierakstīšanas pie Stud. padomes darbeveža kom. Lukstiņa, Stud. padomes biroja telpās ikdienās no pl. 10—1. līdz 13. aprīlim š. g.

Ir paredzēta pansiņa ar uzturas maksu ap Ls 3— dienā. Pierakstoties kommittones un kommittiņi tiek lūgti uzrādīt cik ilgi viņi vēlētos kolonijā uzturēties.

Kommittones un kommittiņi ņemiet aktīvu dalību stud. padomes vasaras kolonijas idejas izvešanā un piedalieties kuplā skaitā savā vasaras nometnē.

Stud. Padomes vasaras kolonijas komisija.

Māksla.

Kalderona „Dzīve — sapnis” Nacionālā teātri.

Kalderona „Dzīve-sapnis” nav mūsu dienu luga. Te mēs sastopam 17. g. simtņa spāniešu dzīvi, tālas domas un senas atziņas.

Var jau būt, ka arī visa mūsu dzīve, kādas augstākas rokas vadīta, ir tikai kā sapnis, no kuŗa atmostoties mums dažreiz kļūst žēl savas ticības. Žēl visa padarītā. Varbūt mēs savā dzīvē — sapnī varējām būt labāki, varējām būt cēlāki...

Liela dziļa filozofija apdveš šo darbu un viņa raugoties gribas teikt izjustu paldies Nacionālajam teātrim, kuŗš

noliecies pie klasicisma avotiem, lai smeltu un vestu uz savas skatuves kristāl skaidru dzērienu un sniegtu to arī mūsu sadzīves drūzmā pagurušajām dvēselēm.

Patikama, garīgā spēka apdvesta šoreiz bij arī aktieru spēle. Ģērmānis un Paula Baltā bole spēlēja ar patiesu sajūsmu. Pārliecinoša un cēla bij arī pārējo spēle. Vēl jāatzīmē, ka intermedijā ar savu aprīnojamo komismu izcēlās Lagzdīņš ar Podnieku.

Lugu inscenējis barona Drizens, bet viņas glīto ietēru dāvinājis N. Strunke.

Publika izrādi saņēma ar patiesu sajūsmu.

„Ženija startē“ Dailes teātri.

Skats pēc skata, raibā virknē, krāsas, tualetes, pielūdzēji. Viņu sarodas pat tik daudz, ka beigās grūti izšķirt, kam tad nu isti tā Ženija pieder un kas viņa pati. No istas mākslas un no istas komēdijas gara šī „Ženija“ stāv diezgan tālu.

Tā vien liekas, ka Dailes teātrim jo drīzāk, jo labāk, kur viņam tik bagāti skatuves spēki — vajadzētu dot ko citu, istai mākslai tuvāku. Ar šoreiz spēle, kā arvien bij veikla, dzīva un pārliecinoša. Lai tikai minam Viesturi — Ženiju, dzejnieku Fidikuku — Arv. Michelsonu, kuŗa komisms arvienu izteiksmīgs un valdzinošs. A. Mačs, G. Žibalts, E. Bramberģe un c. cēli turējās savās lomās.

A. Velde.

Dzejnieces Aspazijas jubileja.

Pirmdien 18. martā mūsu lielākā dzejniece svinēja savu ilggadēju jubileju un dzimšanas dienu.

Jā, ilgi gadi ir aizgājuši no tā laika, kad Aspazija sāka rakstīt. Viņa ar savu individuālītāti un gara drosmi nāca istā laikā, kad vajadzēja protestēt, vajadzēja saukt un aicināt.

Bez visa tā, Aspazija izgāja dzīvē arī ar asu meklētājas skatu, dzīves vērtību meklētājas skatu. Viņa meklēja atrisinājumu, uzminējumu lielajai dzīves mīklai, kā saskaņot, kā sakautsēt dzīves istētnību ar ideālu, kā izl-

dzināt bezgalīgo plaisu starp neizsniegtiem augstumiem un dvēseles dziļumiem.

Mūžīgs nemiers dedzināja dzejniece dvēseli un šai nemiera laikā radās tādi darbi kā „Vaidelote“, „Atriebēja“, „Zaudētās tiesības“, „Neizsniegts mērķis“, un „Sidraba šķidrums“.

Vēlākā laikā, kad smagie trimdas gadi jau mazliet apslāpējuši dzejniece nemieru un traukšanos uz augšu, viņa nogrimst vairāk sevi un viņas darbos parādās jau dziļākas filozofiskas domas. Tās sevišķi skaisti izteiktas dialogā „Sokrats un bakchante“.

No pēdējiem jaunākiem Aspazijas darbiem mināmi dzejoļu krājumi „Trejkrāsainā saule“, „Asteru laikā“ un lugas: „Aspazija“, „Boass un Rute“ un „Torņa cēlējs“.

Garas ir Aspazijas darba gaitas un godam viņa arī varēja svinēt savu darba jubileju, kuŗu vaināgo panākumi un gara drosmē.

Vēl ilgus gadus mūsu cīņtījamai un nopelniem bagātai dzejniecei.

A. Velde.

Mocarta „Rekviems“.

Rīgas skolotāju institūta koris, Jēkaba Vitoliņa vadībā, piedaloties solisti: A. Pulciņš, H. Lāsis, J. Vitiņš, E. Miķelsons, uzveda vienu no mūzikas skaistākām pērlēm — Mocarta „Rekviemu“. Ar šo mirušo dvēseļu aizlūgšanas dziesmu korim un solistiem orķestra un ērģeļu pavadījumā, Mocarts cēlis savai dzirkstošai daiļai mūzai lielu un varenu piemīņu. „Rekviems“ vēl tagad skaitās pie lielākiem darbiem.

Notikušais koncerts sagādāja mūzikas cīņtījamai lielu pārsteigumu un baudu, kā no korja, tā arī no solistu puses. Ļoti patika Pulciņas un Vitiņa priekšnesums, likās, ka viņi vistuvāki bija piekļuvuši Mocarta sirsnībai. Kā pavadītājs uz ērģelēm H. Kreuchburgs bija uzmanīgs un labs, tik vietām varēja dot atbilstošākas registru kombinācijas. Koris, radās, daudz pūlējies ap šo, mūzikas literatūrā, grūto dziesmu. Lai arī koris komplektējies no vidusskolniekiem, nākamajiem skolotājiem,

visumā viņa sastāvs labs, izņemot tenorus, kuŗi vietām stipri disonē ar pārējiem. Koris labi disciplinēts, skaidra izruna, pievar viegli pat smagās pasažās.

Pats „Rekviema“ sākums skanēja vēl nedroši un, varbūt, tādej arī neizcēlās grūtā triskārtējā fūģa, bet dziedot „Dies irae“, pamazām balsis izvērtās visā košumā. Kamēr solistu ansamblis uzmanīgi, atturīgi nodziedāja „Tuba mirum“, koris jau bija pārvarējis pirmo uztraukumu, un nodziedāja „Rex tremendae“ ar sajūsmu. Cik pārliecinoši skaņas ietērpts izskanēja: „Bargais soģi, ķēniņ godā, tavās rokās vara dota...“! Arī solisti no savas puses sirsniņu tulkojumu bij devuši „Recordare“. Bet „Confutatis“ gribējās dzirdēt vairāk pārdzīvotu, pilnāku trauksmi. Arī šīs daļas ļoti grūto chromatismu koris pieveica bez sevišķām pūlēm. Ievērojama sapju pilnā „Lacrymosa“ izdevās labi. „Domine Jesu“ un „Hostias“ zīmīgi izcēlās korja ļoti komplikētās polifonijas vijumā tulkojums. Vislabāki no visa „Rekviema“ pēc „Sanctus“ izdevās „Benedictus“. Ļoti labi savā starpā saskanēja ir solisti, ir koris ar dziļi izjustiem dziedājumiem. Pēdējā „Rekviema“ daļa — „Agnus Dei“ ir gandrīz viss pirmās daļas atkārtojums, un šoreiz koris to nodziedāja daudz dzīvāki.

Lielo atziņību, protams, pelna pats Vitoliņš, kuŗš no tik zaļa materiāla ir sasniedzis tik lielus panākumus. Ir prieks, ka institūts nākamajiem gaismas nesējiem, māca mūziku cīņtī, mīlēt un kopt. Klausītāju bija pilna Māras baznīca.

E. d. Grinvalds, stud. arch.

C. I. E.

C. I. E. Prezidija sēde Berlinē.

Sakarā ar C. I. E. Parizes kongresa lēmumu, 24 februārī š. g., Berlinē tika sasaukta C. I. E. Prezidija ārkārtējā izpildkomitejas sēde, lai parakstītu sadarbības aktu ar Der Deutsche Studentenverband.

Pēc Parizes kongresā pieņemtām

rezolūcijām, Vācijas studentu apvienībām: „Die Deutsche Studentenschaft“ un „Der Deutsche Studentenverband“, bija 6 mēnešu laikā jāpanāk saprašanās savā starpā, kas reprezentēs Vācijas studentību C. I. E. kongresā. Ja šāda saprašanās minēto apvienību starpā netiktu panākta, tad C. I. E. prezidijs noslēgtu sadarbības aktu ar „Der Deutsche Studentenverband“, kā organu, kam pēc C. I. E. noteikumiem ir juridiskas tiesības reprezentēt Vācijas studentību Starptautiskā Studentu apvienībā. „Die Deutsche Studentenschaft“ C. I. E. prasībām neatbilst, jo viņa reprezentē netikai Vācijas, bet arī dažu citu valšu vācu tautības studentību, kas runā pretim C. I. E. noteikumiem.

Neskatoties uz to, ka saprašanās abu vācu apvienību starpā netika panākta, sadarbības aktu ar „Der Deutsche Studentenverband“ neparakstīja. Pēdējais fakts izskaidrojams ar politiska rakstura interesēm no Anglijas puses, kuŗas reprezentants C. I. E. priekšsēdētājs Bagnals noteikti uzstājās pret sadarbības akta parakstīšanu.

No Latvijas Prezidija sēdē piedalījās C. I. E. vicepriekšsēdētājs E. d. G. Rempe, būdams viens no C. I. E. Prezidija pilnvarotiem sadarbības akta parakstīšanā. J. V.—s.

Akademiskā sekcija pie Latvju-lietuvju Vienības b-bas

ir nodibinājusies un uzsākusi savu darbību. Sekcija dibināta pamatojoties uz V. latvju-lietuvju kongresa rezolūciju, ar nolūku pievilkt vienības darbā akadēmisko saimi. Sekcija ieiet kā studejošie, tā arī jau beigušās studijas. Līdzīga sekcija dibināta arī Kauņā. Sekcijas darbība izpaudīsies vairāk kultūrālā laukā, vispirmā kārtā rūpējoties iepazīstināt ar lietuvju kultūrālām vērtībām zinātnē, mākslā, mūzikā un c. Jo izrādās, ka latvju rakstos tiek rakstīts un minēts pat par visattālākām tautām, atzīmējot viņu rakstniekus, svarīgākos notikumus literatūrā, mākslā un c., toties par kaimiņu lietuvju tautu tieši

El. Krūza

Tās skaņas brīnišķas...

Tās skaņas brīnišķas, kas dvēselē stīgās
Skan laimes gavilēs un sāpēs bezgalīgās,
Kad saules stars jau zeltu novakarūs,
Es vējos palaižu kā baltus putnu barus.
Es zinu: tad pār smilšu kāpām klusi,
Kā noguris tu ej uz jūras pusi
Un saulē raugies, kas grimst sārti-kvēla
Kā asins vāts, ko dzīves dzelons dzēla.
Tad jūti tu, ka nāk pār viņiem dziesma
Kā balta kaija, rietu purpurliedzma,
Bet nejūti un nezini, ka tā
Ir manas dvēselē mila apslēpta.

Elegance un intelekts.

(Elegancisma esejs 4).

Nav tāda pretstata un tani pašā laikā tādas saskaņas, kā starp šīm divām mūsu sadzīves kategorijām. Vienā pusē jūtu aristokratisma ietērs — elegance, kuŗas jābūtība atkarājas no niansētām līdz ikdienišķīgai perspektīvai volūntārām izteiksmēm. Otrā pusē smagā artilerija — intelekts, bez jebkādam emocionālām šaubām par savu jābūtību, bez mazākās iecietības, ar visu gatavību aizstāvēt savas patiesi grūtā darbā iegūtās atziņas. Elegance ir viegla izsmalcināta smarža, kas nebalstās uz garīgās smagatletikas, bet toties uz reāģibilitātes, kas parasti izlikšies par pārsmalcinātu. Turpretim intelekts pamatojas uz tās kvalitāšu un kvantitāšu sintēzes, ko nosaka no garīgās piepūlēšanās. Vienpusīga elegance noved pie atteikšanās no citu personības īpašību harmoniskas izveidošanās, pēc kam elegance top pašmērķis un ne vairs tikai metode. No otras puses intelekta vienpusīgā attīstība var novest pie neiecietīgas apģarotības no kādas „idēe fixe“. Reti kad augstspraiguma intelekts novirzās uz to attīstības ceļu, kuŗa galā stāv atziņa: „Pietiek, man jārikojas „neprātīgi, lai sevi pasargātu no pilnīgas harmonijas zuduma manā personībā“. Atrast sintēzi starp eleganci un intelektu nav izdevies daudziem. Manā uzdevumā ietilpst pamatot domu par eleganci kā īpašību, kuŗa varētu

pasargāt mūsu personību no disharmonizēšanās pārintelektualizēšanās*) dēļ.

Romiešu sadzīvē eleganci bija izcila nozīme. Viņa šeit izpaudās nevis garderobē, bet prasmē skaidri un korekti runāt. Šī izkoptā oratoru māksla bija iemesls tam, ka laba runas dāvana prata augstāk pacelt cilvēku, nekā nabadzīgs (bet tīrs un korekts). apģērbs to pazemināt. Mūsu „izcilās“ sabiedrības parašās šini lietā (lieki tās pieminēt!) pierāda laikam pretēju pasaules uzskatu: „Lieber auf den Kragen sehen!“ Romas skolās eleganci esot pat bijusi īpašs mācību priekšmets. Romiešu elegances pamatā atradusies atziņa, ka tam pašam ritmam jābūt cilvēka ķermenī, runā, tērpā, priekā un darbā, kā arī valsts dzīvē, tiesībās, oikonomikā. Nav tādu tiesību, kas tik cēli, vienkārši, isi un skaidri izteiktu domas par socialās iekārtas pamatiem un sadzīves formām, kā „mūžīgās“ romiešu tiesības. Romieši bija pat pratuši izšķērdībā ielikt eleganci. Grieķi ir pretstatis romiešiem. Šeit attīstītas visas mākslas, izņemot sadzīves („Savoir oivre“). Patiesi, eleganci dažbrīd grūti savienojama ar mākslinieka profesiju, jo pēdējā parasti valda uzpūtība, skaudība un nenovaidība; — īpašības, kas nesaskaņojamas ar eleganci. Starp Romu un tagadni atrodas daudz āelegantu spēku: kristianisma asketisms, renesanses nemiera, bezmērķa un bezmēra pilnais dzīvespriecīgums, šķiru un galmu valdīšana, pārspīlētais pūderētais rokoko smieklīgais barokks. Maintjās ideāli, maintjās jēdzieni, bet mūžīga palika cilvēku cenšanās: atrast saskaņu starp galma dzīves tukšumu un svina smago intelektuālītāti**). Astoņpadsmitā un deviņpadsmitā gadsimteņa cenšanās pēc patīstības zinātnē un absolūtām reālītātēm ir žēli beigusies atziņā, ka tā sprauga, pa kuŗu mēs lūkojamies universāl, ir tik niecīga, ka nav iespējams sasniegt kautkādu mūžīgi nemai-

*) Vai mums latviešiem būtu jābaidās no šīs pārintelektualizēšanās ir cits un pie tam vēl ļoti liels jautājums?

**) Spēja intelektuāli domāt.

ngū atziņu. Mums jāatsakās no iegūto kategoriju absolūtisma un savu atziņu nemaldības.

Intelektuālais, kas ietiepjas savu uzskatu nemaldībā nav elegants. Intellekts sintezējas ar eleganci tikai pie klauzulas: „Jeb arī ne!“ Nav neelegantāku debašu, kā jautājumus vai jāraksta „studēt“ vai „stūdēt“. Kāds neprofesionāls izšķīra šo strīdu lūk šādi: stūdēt nozīmē pētīt, mācīties, iekalt, bet studēt — nozīmē immatrikulācijas faktu.

Intelektualizēšanās parasti noved pie pašmērķīgas smadzeņu ģimnastikas. Operēt ar piedesmitu autoru domām, tās pamatot psiholoģiski, atziņteorētiski, sistematiski un nezīnu — kādu — vēl — „iski“, žonglēt ar sešām pingpong-bumbiņām reizē liekas par intelektuālības augstāko sasniegumu. Parasti intelektuālie nesajūt tukšumu savā jūtu pasaulē. Un ja tas notiek (jau ļoti augsts intelekta sasniegums), tad viņi apmierinājas ar atziņu par to, mīļu ironisku smaidu un jaunu darba plānu parastā „garīgā smagatleta stīlā. Daži varbūt žēli nopūtīsies un atcerēsies savu jūtu dzīvi „zajoksnējā“ jaunībā, citi papriecāsies pat par to, ka nav vairs „zaji puikas“, bet intelligences „šķēpa gali“, bet vairākums ar lepnumu atzīmēs atbrīvošanos no „liekām emocijām“ un lielo sasniegumu, ka tie pārvērtuši visu radošā intelektuālā spēkā.

Vēl mazāk būs to, kas savas harmonijas dēļ atteiksies uz laiku no „prāta“, nodosies savām emocijām un lūkos „atpūsties no intelekta“ un „aizmirsties“. Vērojot mūsu kultūras vērtīgākos tipus intelekta laukā mēs, varbūt ar izbrīnu, konstatēsim, ka lielākie starp lieliem nav bijuši vienpusīgi intelektuāli, bet pratuši arī būt par sabiedrības locekļiem. Nav zināms vai viņi rīkojušies apzinīgi: drīzāk pat, kā ne. Medīki mums arī varēs pateikt kā emocionāliem pārdzīvojušiem ir ļoti liela nozīme jaunradīšanas laukā: vienā alga vai šīs emocionālisms izpaužas seksuāl-kinētiskā spēkā, vai vecu cilvēku altruistiskā bērnu mīlestībā.

Par nožēlošanu jāatzīst, ka arī ele-

gantu starpā reti kad intelektuālītāte pārsniedz vidus mēru, bet ja tas notiek, tad mēs esam augstākās elegances liecinieki: „esprit philosophique“. Nav domājams, ka mēs intelektualizējoties vēlāk varētu apģerties par draudošām personības disharmonijas briesmām. Tikai jau no paša sākuma, iedraudzējoties ar elegancisko pasaules uzskatu mēs būsim pasargāti no vienpusības mūsu personībā. Ja kādam individam piemītēs eleganci viņš vienmēr būs pietiekosī nodarbināts ar savām emocijām. Elegance vienā laikā pasargā kā no „L'opé om yma“, tā arī no graužošās seksuāl-lizēšanās, jo pateicoties eleganci attīstītās normas un zināma permamenta pašnovēršanās ir zināmas (varbūt grūti aprēķināmas) garantijas pret to „erotiku“, kas draud drīzumā pārvērsties par dominējošu arī pie mums. Elegance, kā personības īpašība, ir bez šaubām vērtība, kas spēj atrast vidus ceļu starp „grāmatu tārpu“ un „tukšo džentlmeni“. Iedzīmtā, ieaudzināta vai apzinīgi pieradināta eleganci spēj pasargāt individu no dažām savām personības attīstības traģedijām.

Kā vieglagandrīz nemanāma smarža viņa raksturo eleganto cilvēku un kā spēcīgs faktors tā darbojas viņā. Bruno Spilva.

Zīmēšana.

(Fējetons.)

Zīmēšana ir Dieva dāvana. Ja tu viņu sūpuli neesi saņēmis, kapā ir nedomā aiznest. Šitādas te mantas no gaisa nebirst, zemē neaug un ar kaņoti nav iekšā dabūjamas.

Sen jau es varēju ar irbuli pareizam burtam trāpīt, sen jau ar gripeli kādu aparū uzgriezīt, bet „uzceiknāt“ ko, nē, tas nebij, nav un nebūs man pa spēkam. Cik daudz par cilvēku varētu divus ripuļus un četras stripas saukt, tik art es biju mākslinieks, bet vajadzēja tik mēģināt kādu locītavu ar parādīt, kādu drēbes gabalu uzvilkt, kad iznāca indivīds, kas dzīve būdams, droši, būtu izstādījies, vai labākā ga-

nekā. Tā ir nenormāla parādība. Domājams, sekcijas sekmīgākai darbībai radīsies arī nepieciešamība piegriezt nopietnāku vērību lietuvju valodas iemācīšanai un izlietot lietuvju valodas kursus pie L. L. Vientbas.

Akademiskās sekcijas valdē ieiet: inž. Bērziņš, prof. Blese, cand. inž. K. Vizboras (lietuvīšis), stud. Ticmanis, stud. O. Riteris, stud. Andrašunas (liet.), stud. Gudelyte (liet.), stud. Vanags. Kā sekcijas turpmākais solis atzīmējams tējas vakara sarīkošana 14. aprīlī, plkst. 5. p. p. Latviešu biedrībā (Merķeļa ielā 13.) Ieeja studentiem Ls. 1 Programmas puse lietuviska, puse latviska. — as.

Studentu organizācijas.

Lietuvju studentu b-ba „Viltis“, nodibinājusies Rīgā 1926. g. 15. decembrī, apvieno visus Latvijas Universitātē studējošos lietuvju tautības studentus, skaitā 38 pers.

Biedrības mitekļis atrodas Elizabetes ielā 45/47, dz. 1. Divreiz mēnesī b-ba notur sapulces, kurās tiek lasīti priekšlasījumi, kā arī kopēji pavadīts laiks. Tiek sarakstoti gadskārtēji izrikojumi. No biedriem vairums saistīti lietuvju sabiedriskā darbā, kā arī strādā Latvju-Lietuvju vienībā. Ar latvju studentību ciešākas saites daudz maz organizētā veidā par nožēlošanu nav nodibinātas. — as.

Kristīgo Studentu Organizāciju Darba Apvienība savā pēdējā prezidija sēdē šī gada 12. martā nolēma noturēt šovasar divas konferences: vienu plašāku Cēsis 28.—30. jūnijā un otru kopīgi ar Igaunijas Studentu Kristīgo Kustību: augustā Tartū.

Akadēmiskā dzīve ārzemēs.

Lietuvas Universitātē

ar katru gadu studentu skaits pieaug un tagad sasniedz tuvu pie 400. Pagājušā māc. gadā imatrikulēti 886 stud. un 27 brīvklauštāji, bet universitāti beidza 118 studenti. 7 g. laikā beidza 512 pers. Priekš mazās Kauņas, kā pagaidu galvas pilsētas, ar 96.000 iedzīvotāju, visu valsts iestāžu sakoncentrēšana nelielā pilsētā stiprā mērā ierobežo vismaz telpu ziņā arī Lietuvas Universitāti, ar kuru apstākļi arvienu ir jārēķinās. Jau tas apstākļi, ka Univ. galvenā ēka atrodas bij. vidusskolas šaurajās telpās, lika uzsākt grandiozas ēkas būvi fizikas-ķīmijas laboratorijām. Bez tam tagad universitātei tika piešķirta bijušā Valsts Spiestuves ēka. Piemērotu telpu trūkuma dēļ šogad tika likvidēta veterinārmedicīnas nodaļa. Tai vietā Izglītības Ministrija studentus veterin.-med. komandēja ārzemēs, piešķirot stipendijas. No minētiem stipendiātiem 16 pers. iestājas šogad Latvijas Universitātē. Tāpat Lauksaimniecības fakultāte at-

dījumā bēdzis no ubagu kontroliera nagiem, vista vai zvirbulis bij manai rokai viena alga. Zirgs vai galds, suns vai vilks bij kā izspļauti vienādi radījumi ar četrām kājām. Katra manis taisīta māja prasījās pēc stutēm ar skursteni sākot. Koki iznāca pēc bekām, krūmi pēc siena kaudzēm. Lai cik liela bij mana gribēšana, roka bij nespējīga tai klausīt un acu mērs vēl mazāk. Skolā ieguvu pindzeli un krāsas. Klāju uz papīra un pirkstiem, bet mans talants nebija saskatāms ne pirmā, ne arī otrā vietā, ko nevar celt, to nevar nest.

Kad nu es ar šādām spējām ķeros pie būvniecības zīmējumiem, prieks citiem bij skatīties. Tādus likumus un tādus krikumus mana galva gan nevarēja saprast, ne roka izturēt. Skats no priekšas, no sāniem un iekšas. Griezams tā un šitā. Redzams tas, iedomājams vēl kaut kas. Kur vāriet putru, kur nolikt gultu, kur krāsni, kur trepes, kur teļi, kur siens un kur piens. Bet neba es viens zīmētāvā, neba visi ar līdzīgām spējām un neba man mēļas vai uzbūzības trūkst. Vai man pēķīt, kāpēc tā un ne citādi, kur tā līnija vienā, kur otrā griezumā. Posies tik laikā ar galdū prom, vai klāt manīties un tā lieta iet spieķos. Paraksts pēc paraksta, lapa pēc lapas.

rodas ārpus Kauņas — Dotnuvas miestā (2 stundu braucienā no Kauņas), kur ir priekšzīmīgas ēkas, kuņas uzceļa krievi ar nolūku darīt caur priekšzīmīgi ierīkoti lauksaimniecības skolu rusifikācijas politiku.

Dotnuvas Lauksaimniecības Akadēmijai ir sava rektors, ko ievēl uz 5 gadiem Izglītības Ministrija. Viņa ved autonomu dzīvi. Lietuvas universitātē imatrikulācijas, akts kuņš Latvijā ieviesta tikai ar šo māc. gadu, padāv jau no Liet. Univ. nodibināšanas.

Blakus Universitātes Padomei pastāv Studentu Pārstāvniecība (Atstonybe), kuņa tiek ikgadu ievēlēta no studentiem. Pārstāvniecība saņem gadā 10.000 litu (5.000 ls) pabalsta. Tā ir samērā niecīga summa. Tāpēc Universitātes P. nevar uzturēt tādus pasākumus, kā virtuvi, grāmatniecību un c. Sports arī vāji attīstīts. No visiem stud. apm. 1/4 saistīti ar sportu. Toties visa studentu darbība vairāk koncentrējas idejiskā laukā, kas tieši stāv sakarā ar Lietuvas studentu organizāciju Ipatnējo dabu. Tā saucamās studentu korporācijas „Neo—Lifhuania” un „Ateitis” ar 8 nozarojumiem — klubiem, nav korporācijas „buršu” korporāciju nozīmē, bet tuvāki pieslejas latvju nacionālām vienotnēm. Idejisks darbs, rūpējoties par uzskatu nostiprināšanu, politiskiem un sociāliem motīviem, lietuvju studentus vairāk vieno ar dzīvi un viņi vairāk interesējas par vispārējām tautas lietām, nekā par savu studentu dzīvi. No tā iziet uzskati par šķietamo lietuvju studentības masu aktivitāti, kas papildinās ar lietuvju gara īpašību — negribu reprezentēties un būt ārišķīgiem. Piem., ar to izskaidrojama arī nevēlēšanās ievest Un. vispārējo galvas tērpu (cepuri). Studentības idejiskais darbs izpaužas arī akadēmiskas literatūras izdevumu bagātībā. Plaši mēnešraksti „Židinys”, „Kosmos”, „Logos”, „Jaunoji Lietuva”, „N. Vaidilute” (sieviešu akad. izdevums), „Ziežirba”, „Studentas” (2 reiz mēn.) laikraksts un vēl daži jaunatnes žurnāli „Ateitis”, „Jaunoji Karta”, „Kultūra” un c. ir materiāli, kuņos lietuvju studentība izveido savus idejiskos uzskatus.

Bez labo un kreiso savstarpējas cīņas, vietu atrod arī cīņa pēc ortodoksijas, uzticamības reliģijai un baznīcai. Divas lielākas grupas, uzticīgas baznīcai — tautinīki un ateitinīki pārmet viena otram dažus novirzījumus no ideoloģijas ceļa.

Attiecībā ar cittautu studentību lietuvju studenti bijuši arvienu atsaukti. Tuvākā nākotnē lietuvju studenti iestāsies arī pasaules studentu konfederācijā. Bet pirmā kārtā lietuvju studentība cenšas nodibināt tuvas un ciešas sakarus ar tuviem kaimiņiem latvjiem un igauņiem. I. P.—kas.

Lesinga Universitātē Hamburgā.

Lesinga piemiņas svētku gadījumā Hamburgas universitātes rektors prof. Sifekings ierosinājis pārdēvēt Ham-

grūtības tomēr bij lielas. Starp diviem punktiem varot vilkt vienu un tikai vienu taisni, bet es nevienu. Iesāc tu labi. Velc, velc un aizvelc gar vienu pusi; mēģini otreiz — gar otru un neparko zīmulis nestūrē otram punktam virsū. Gumija rokā. Pazūd nelaimīgā taisne, bet pazūd arī punkts, pazūd mērs, pazūd mērogs. Keļ nu vilku mežā, viens to vis nenoķersi, bet divatā ir punktu noķert var. Katru taisni pagarināt lai uz abām pusēm varot — varbūt — bet es gan nē. Cik reizes ar mēģināju, vienmēr izskatās, ka nabadzīti kāds vidū pušu pārlauzis, abus galus kopā stīķēt gan gribējis, bet nav varējis. Zīmulis vēl kaut kā beidzot klausīja mani ar, bet tuša nepavisam. Malā — nekas, bet pieliec tik vajadzīgā vietā, tad reizēm resnāks, reizēm tievāks, un reizēm itnekas. Skrūvē un baksti, bet galvenais kasi, un tik kasi. Burtos es biju gudrnieks. Skatās kas grib, neviens gudrs netiek. Tā vien liekas, ka viņi riņķi griežas, vai pašam galva riņķo, cik dzīvi tie liekas. Viens resns kā krodziniēks, otrs izdilis, trešais uz priekšu veļas, ceturtais vēkšupēdu. Un gals ja labs, tad viss ir labs. Klībjānis.

Iznākusi vispārīgā litojošām un lauksaimniecības skolām, agronomijas un dabas zinātņu studentiem, praktiskiem lauksaimniekiem un visiem interesentiem nepieciešama grāmata par jautājumu, kas pēdējā laikā kļuvis sevišķi svarīgs —

A. Platācis Meteoroloģija.

Plašs, zinātnisks kurss ar 120 zīmējumiem, kartēm u. t. t. **Maksā Ls 3.—**

A. S. Valters un Rapa.

burga Universitāti par „Lesinga Universitāti”, lai tādā kārtā godinātu Lesingu un viņa pozitīvo kritiku, kas noārdīja vecās formas, bet līdz ar to radīja arī jaunās.

Sis Hamburgas Universitātes rektora ierosinājums uzskatāms ne tikai kā slavenākā zinātnieka godināšana, kas kādreiz darbojies Hamburgā, bet arī pozitīvs jauninājums, kā nosaukt jaunodibināmās augstskolas.

Jāatzīmē, ka paraugs šim ierosinājumam ir vācu augstskola Rīgā, t. s. „Herdera institūts”. E. M.

Studentu diena Kauņā.

Lietuvas Universitātes nodibināšanas diena 15 februāris (1922. g.) netiek atzīmēta līdzīgi Latvijā 28 septembrim. Tikai pēdējos pāris gados studentība centās 15. februārī nepalaist garām tukšā, jo vairāk, ka tas ir priekšdiena Lietuvas Neatkarības gada svētkiem — 16 febr. Tā pagājušā gadā, uz nelielas grupiņas studentu iniciatīvi pūlis izgājis, pademonstrēt, apgāza muzeja precī konku (zirga tramvaju). Tas pats atkārtojās arī šogad, tikai neķeroties vairs pie konkas, kas jau šīs dienās tiks likvidēta, bet pieprasot dažu studentu prasību apmierināšanu. Un lietuvju studentiem ir ko žēloties. Viņi prasa ievest studentu biļetes operā, teātrī, autobusos, gādāt par labākām universitātes telpām, vārdu sakot, pilnīgi oikonomiskas prasības, kas cieši saistītas arī ar politiskās dabas prasībām. Visumā izdaudzinātai studentu demonstrācijai un piešķiršana viņai politisku raksturu, nav plašākas nozīmes. — as.

Kristīgo Studentu Pasaules Federācija

sasauc š. g. septembra sākumā vadoņu konferenci Hardenbrūkā (Holandē). Programmā uzņemti sekošie galvenie tēmati „Kristīga ticība un modernā morāle”, „Kristīga ticība un modernā zinātne”, „Studentu iespaids uz vidusskolniekiem”. Konferences vieta atrodas jaukā vecā pili, kas pieder Holandes Studentu Kristīgai Kustībai, netālu no Hāgas.

Austrumeiropas Studentu Konference

sanāks šogad Ungarijā Balatonfjeredā no 22.—29. aprīlim. No Parizes Reliģiski-Filozofiskās Akadēmijas ieradīšoties tur prof. Bergajevs un Vyčeslavcevs, lai nolasītu dažas ļoti vērtīgas lekcijas. Ceļa izdevumi apm. Ls 140 turp un atpakaļ.

Sports.

L. U. Stud. pad. Sporta komisija šai mācības gadā attīstījusi ļoti rosīgu darbību. Pārņemtas no Akadēmiskās Sporta biedrības vingrošanas, plastikas un paukošanas sekcijas. No jauna noorganizēta sporta spēļu nozare instruktora Graša kga vadībā. Sarīkots interns voleibola turnīrs, kuņā ļoti dzīva piedalīšanās. Finālā iekļuvušas piecas komandas: „Komiltons”, „Tornads”, „Mechaniks”, „Students” un „L. U.” Labākās izredzes uzvarēt pašlaik „Komiltonim”. Ari sacenstās ar citu biedrību komandām pēdējā laikā „Universitātes Sports” guvis labus panākumus uzvarot voleibola meistarturnīra otrā gājienā spēcīgo Latv. Sp. b-bas komandu un Sp. b. „Amatiers”. Labi panākumi bijuši arī universitātes basketbolistiem. Basketbolisti un voleibolisti turpinās nodarbošanos arī vasarā laukā; bez tam nodomāts no jauna noorganizēt arī futbola spēles. Vieglatletikas nozares vadībai pieaicināts vispusīgais sportists un sporta paldagogs A. Lukstiņa kgs. Pagaidām otrdienās un ceturdienās no plkst. 16—17 konservatorijas sporta zālē notiek sagatavošanās vingrošana un svētdienās meža skrējieni. Vēlams, ka kopējā treniņā ņemtu dalību arī tie studenti vieglatleti, kas ir dažādu sporta biedrību biedri, jo rudenī stāv priekšā ceturtdā Baltijas valšķu studentu olimpiāde Kauņā. Pavasari domāts sarīkot lielākas sacīkstes, vai sporta svētkus.

Studentu virtuves augšējās telpas remontē sporta komisijas birojam. Tur tiks iekārtots lasāmgalds ar sporta literatūru, ping-pong galdū u. c. Aprīļa vidū notiks telpu atklāšana savienota ar sporta demonstrācijām.

L. U. Akad. Sp. b-bas biedrs A. Riekstiņš ieguva Latvijas meistara nosaukumu š. g. 10. martā notikušās 30 klm. slēpošanas meistarsacīkstēs, veicdams šo distanci 2 st. 45 m. 44 sek., otrs Jesiņš, trešais Kikuts no Armijas Sp. kluba, ceturtais Dzeniti arī no Akad. Sp. biedrības.

L. U. Akad. Sp. b-bas pilna biedru sapulce notika š. g. 17. martā. Piedalījās 14 biedri. Tā kā sapulce likvidēšanās jautājumā nebija pilntiesīga, tad nolēma sasaukt nākošo sapulci š. g. 14. apr. plkst. 15. Biedru maksas par š. g. pavasara semestri nokārtojamas un biedrības inventārs nogodams atpakaļ mantzinim līdz š. g. 13. aprīlim. A.

Grāmatu apskats.

Prof. P. Sorokina — Revolūcijas socioloģija (I. un II. d. „Varavīksnas” apgād. Rīgā 1929). Tulk. A. Kroders.

Šī grāmata pēc savas būtības revolūcijas faktu krājums. Autors, kas pats daudz pieredzējis, daudz pētījis, savā iztirzājumā šiem faktoriem piegājis vairāk no psiholoģiskā viedokļa. Viņš stīki cenšas noskaidrot, kāda revolūcijas laikā kļūst cilvēka izturēšanās, daba, kāda viņa rīcība, kādi tie motīvi, kas vada viņa rīcību.

Uzstādīdams tēzes, viņš beidzot nokā pie slēdziena: „Revolūcija, kā ilgstošs sociāls stāvoklis, agri vai vēlu sabiedrību izpostītu un iznīcinātu, ja nebūtu viņai iespējams izlietot apspiešanas un spaidu līdzekļus.”

Visus savus slēdzienus viņš cenšas pierādīt ar faktiskiem piemēriem sniegdams daudz arī statistiska materiāla, kas jau pats par sevi daudz ko liek pārdomāt katram lasītājam.

Saprotama kļūst arī reliģisko, morālisko un aistētisko formu iziršana, kas revolūcijas pirmā stādijā nenovēršami demoralizējas. Visa sabiedrība kļūst pirmatnējā, sabrūk gara dzīve, kas otrā revolūcijas stādijā, kad jau pārgājušas visas revolūcijas vētras, tikai lēnām atgūst savu cilvēcīgo seju.

Grāmatas otrā daļā autors mums rāda revolūcijas iespaidu uz iedzīvotāju sastāvu, dzimstību, laulību un mirstību skaitu. Ari še visi sniegtie statistiskie dati nerunā par labu šim parādībām.

Pirmā kārtā jau revolūcija samazina iedzīvotāju skaitu, iznīcinot cilvēku dzīvības. Ierobežojot dzimstības, pretēji pieaug mirstību skaits. Revolūcija iznīcina taisni krietnākos no sabiedrības locekļiem un veicina mazvērtīgāko iespaidu.

Ari sabiedrības veselības stāvoklis un dzīves spējas kļūst ļaunākas.

Pierādījuma materiālus autors sniedz no lielajām franču, vācu un krievu revolūcijām, kas norisinājušās jaunos laikos. Bet viņš neaprobežojas ar to vien. Viņš sniedzas šinī ziņā arī senatnē, iet līdz Romai, Grieķijai un dažos pierādījumos meklē materiālus sniegdamies pat vēl plašākos apvārkšņos.

Grāmata visumā liek daudz ko pārdomāt un arī saprast vienu otru parādību, kas sastopama mūsu pašu sabiedrībā.

Paula Jēger-Freimane-Dace Akmeņtīņa. Monogrāfija A. Gulbja izd. Sakarā ar Daces Akmeņtīņas 70 g. jubilejas svinībām Nac. Teātri 4. II. š. g. Paula Jēger-Freimane sarakstījusi par šo mākslinieci monogrāfiju. — „Pirmais mēģinājums arī latviešu skatuves māksliniekam celt literārisku pieminekli”. Mēģinājums izdevies skaists un vērtīgs. Jau grāmatas neparasti vienkārša, glīta ariene valdzina, bet saturā tā sniedz spīgtu kāda brīnīšķa spožuma atblāzmu, kuņā vērtoies mūsu sirdis pilda cildenuma un godbijība.

Aktiera makslai nav paliekamu formu. Tā ir šīs mākslas tragēdija. Viņa dzīvo vienīgi savu skatītāju sirdīs un tik, cik no pēdējiem tā nelieši pāriet uz nākamām paaudzēm. Viņu vērtēt to neredzējušam var vienīgi pēc attiecīgā laika.

meta kritiķam, kā relatīvi objektīva materiāla un dzīvo laika biedru nostāstiem.

Autore tad arī savākusi, šķiet, vai visas Daces Akmentiņas darbības laukmeta kritikas par viņu un tajās dzirdam gandrīz tikai vienu: atzinību, atzinību, nebeidzamu atzinību, kas dažbrīd tīri apreibina.

„Atzinība nolija kā zelta lietus jau pirms vakarā un iefēra viņu izredzēto starojamā uz visiem laikiem.“ (112.)

Kaut pāris cīņējumu:

„Ko var panākt ar labi izkoptu iekšējo spēli, to spoži pierādīja Dace Akmentiņa karājmeitas Mirdzas lomā. Ir baudījums viņu redzēt. Še māksliniece sniedz veselu cilvēku visā tēlojumā, kas spēj aizkustināt un aizraut. Viņa runā ne tikai ar vārdiem, bet ar katru žestu, katru vaibstu... un katrs acu skats ir dvēseles izteiksme. Dzīvot uz skatuves, pārdzīvot savu lomu, tas ir skatuves mākslinieka pilnība.“ (Zeltmatis.)

„Akmentiņas j-kdzes Grietiņa gan reiz tiks ar zelta burtiem atzīmēta viņas bagātā mākslinieces vēsturē.“ (L. Skujniece.)

Liekas, vispār mūsu tauta tos laikos ar daudz lielāku sajūsmu sekojusi teātra mākslas gaitām, kā tagad un aktieri savukārt ar lielāku aizrautību snieguši dziļus iespaidīgus tēlus, kādus tik reti nākas redzēt mūsu dienās. Tagadnes aktieriem ir plašas teorētiskas zināšanas savā nozarē, ilgu gadu studijas, tā laukmeta celmlaužiem bij vienīgi viņu kvēlās sirdis, dramatiskais instinkts un nemitīgs darbs. Sevišķi pārbagāta ar to ir bijusi Dace Akmentiņa.

Viņas intūcija, iejušanās svešos tēlos ir bijusi ārkārtīga, viņas spēle virtuozā, kas novedusi skatītājus dažbrīd līdz ekstācijai.

Sākot ar vienkāršām, sentimentālām lauku meitenēm un beidzot ar pasaules lielo garu Gotes, Šillera, Šekspira, Ibsena ģeniāliem veidojumiem, visus viņa atveidojusi vienlīdz labi un kongeniāli.

„Viņu cēla ģenija spārni.“ (45.) Mums jaunai audzei, viņu neredzējušiem, to grūti iedomāties, bet to visu dzirdot arī mums atraisās tā skaidrā dailes alka, ko māksliniece tik bagātīgi atraišījusi sava laika skatītājos. Tie ir apskaujami laimīgi.

Līdzās Daces Akmentiņas mākslinieciskās personības izcelšanai, grāmata sniedz arī viņas cilvēcisko seju, — biogrāfiju ar skumjo, sāpīgo izskaņu un personības raksturojumu, kuŗā gan neredzam trauksmīgu garu, mūžam meklētāju intelektu, bet redzam vairāk sevi noslegtu darba cilvēku ar stingru etisku disciplīnu. Tam pievienojas skats mākslinieces radīšanas procesā, kas varēja gan ietiet vairāk dziļumā, mākslinieces salīdzinājums ar citu tautu ievērojamākām teātra māksliniecēm un viņas iespāids uz mūsu tagadnes izcilākām aktrisēm.

Grāmata šādā virzienā pagaidām ir vienīgā mūsu literatūrā. (Pāris brošūru par Žibaltu, Amtmani-Briedīti neieskaitot.)

Tā pelna ikkatru ievēribu, bet it sevišķi jaunatnei tā būtu jāzin, lai Daces Akmentiņas vārds nebūtu tikai bezsatura skaņa. V. K.

Redakcijai piesūtīti

Latvijas izdevumi:
Dzelzceļnieks № 6. Kristīgā Balss № 6

Mērniecības un kultūrtehnikas vēstnesis № 1/2. Kooperatīvais Kredits № 2.

Ārzemju laikraksti:

Lundagård № 3. Dresdner Hochschulblatt № 7, 8. The Canadian Student № 5. Universitaire Catholique № 10. Akademische Mitteilungen № 5. Hannoversche Hochschulblätter № 5. Ergo № 3.

Nākošais „Studenta“ nrs iznāks 11. aprīlī š. g.

Atbildīgais redaktors: Jānis Ātrens.

Redaktors: „Studenta“ kolēģija.

Izdevējs:

L. U. studentu vienotību „VIENKOPA“

Centrālā Savienība „Konzums“

piedāvā vairumā un mazumā vietējā ražojuma

pirmklasīga labuma arklus, ecešas un to daļas, ravētājus un rušinātājus.

Vērtījamās un graudu šķirojamās mašīnas.

Lopu piesienamos un dzirdināmos.

Sakņu sutināmos, visādus sūkņus un dārza apmīgotājus.

Motorus, velosipedus.

Augstākā labuma miltus, makar: un nudes.

Cukuru.

Labāko fabriku šokolades, konfektes, bonbonus, biskvītus.

Tabakas preces.

Spaiņus, slauktuves, kāstuves.

Zuperfostatus, mēslošanas ģipsi un kaļķus.

Jumta papī un cementu.

Manufak. kokviln. un linu.

Aužamos diedziņus.

Apavus un galošas

glītus un izturīgus, jaunākā fasona, kungiem, damam un bērniem.

Pastalas un koka tupeles.

Ādas un visād. zirgu lietas.

Ceļa somas.

Trankus, stikla, māla, fajansa, porcelāna un skārda.

Svaigas un nevilktas desas, žāvētu speķi, svaigu gaļu, 1. šķiras taukus un citas gaļas preces.

par ļoti mērenām cenām.

Savienības skārpos:

Blaumaņa ielā 20,

tālrunis 27288

Āgenskalna tirgū,

tālrunis 33398

H. A. BRIEGER K/S., RĪGĀ

AUGSTĀKĀ LABUMA

Bārdas ziepes

kārtiņās

no pirmklasīgiem materiāliem pēc jaunākās metodes izgatavotas, ir ražojums, kas var pielīdzināties teicamākām ārzemju bārdas ziepēm.

Bagātīgās, ilgi turošās putas atvieglina lielā mērā bārdas dzišanu un nemaz nekairina ādu, jo ziepes satur daudz glicerīna un tādejā ļoti maigas.

GRĀMATAS

glīti un izturīgi iesien
M. Apiņa grāmatu sietuve

Kr. Barona ielā № 16/18. Tālr. 32340.
Studentiem un stud. organizācijām rabats.

Ložu pārdošana

Sarkanā Krusta naudas loterejai № 16
sāksies tuvākās dienās

J. Vikmaņa gaļas un desu lieltirgotava

Blaumaņa ielā № 42-44
Tālrunis 28730

Vairumā

Mazumā

Doma Muzejs

atvērts svētdienās
no plkst. 11—2.

KATRAS NAMA MĀTES MĀKSLA IR
LABAS UN GARŠĪGAS KAFEJAS
IZVĒLE

TĀDĒĻ VISAS IZVĒLAS VISĀ
LATVIJĀ PAR LABĀKĀM ATZĪTO

REFORMKAFEJU VEGA BEZ
KOFEINA

JEB ŠOKOL. KAFEJU MAIGA
VISAUGSTĀKĀ LABUMA KAKAO
SAULDOTA

UN BAUDA

KAFEJAS, KAKAO UN CIG. FABR.

E. MEŽITS

„Jaunā virtuvē“

Tērbatas ielā 15/17

brokastis, pusdienas u. vakariņas

Studentiem un ierēdņiem 10%.

Sestdienās un Svētdienās Five o'clock Tea Dance līdz p. 3 ritā.

J. REIMAŅA MAIZNĪCA

RĪGĀ, ĢETRODES IELĀ 125 TĀLR. 3-1-1-0-3

MAIZE VISĀDĀS ŠĶIRNĒS
AUGSTĀKĀ LABUMA

Rasetnes, orig. RICHTER un c. fabr.
Logaritm. linejali sist. „RIETZ“ u.
„ELEKTRO“
Zīmēj. papīrs „SCHÖLLERHAMMER“
un visi citi zīmēšanas piederumi.

AUGSTSKOLAS AUDZĒKŅIEM — RABATS.

Holländer un Friedländer

dib. 1903. g. Vaļņu ielā № 31. dib. 1903. g.

M. Grebzdēs Dejas kursi

Grēcnieku ielā 24
Tālr. 21686

Iesācēju u. modern. kurss
sāks: pirmd. 8. aprīlī
Spec. Tango kurss
sāks: pēc Lielā dienām
Pieteikties uz atsevišķām stundām un grupām katrā laikā.

Foto-Atelje Kebensberger

un Ko.
ip. A. Zvirbulis
Elizabetes ielā 49,
Tālr. 27378.

Atvērta arī svētdienās.
Studējošiem cenas pazeminātas.

Lasait un izplatit

Studentu !!

Kaļķu ielā 12
Francu
parfimerija
kā arī labākie vietējie ražojumi
prov. S. Blūm & Co.

Tualetes piederumi